

P320/2

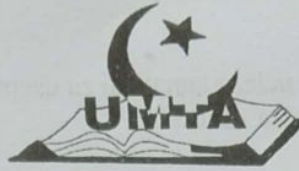
FASIHI YA

KISWAHILI

Karatasi Ya Pili

Julai / Augosti 2024

Saa 3

UGANDA MUSLIM TEACHERS' ASSOCIATION

UMTA JOINT MOCK EXAMINATIONS – 2024

UGANDA ADVANCED CERTIFICATE OF EDUCATION

FASIHI YA KISWAHILI

Karatasi Ya Pili

(TAMTHILIA)

Saa Tatu

MAAGIZO KWA WATAHINIWA:

- Karatasi hii inasehemunne, **A, B, CH** na **D**.
- Sehemu **CH** ni ya lazima kwa watahiniwa wote. Chagua swali moja kutoka shemu hii.
- Mtahiniwa anapaswa kujibu maswali matatu kwa jumla.
- Usiju swali Zaidi ya moja kutoka kitabu kimoja wala maswali kutoka sehemu moja.

SEHEMU A

MABEPARI WA VENESI: *William Shakespeare.*

1. (a) Ukirejena tamthilia mabepari wa venesi, chambua mandhari yanayojenga mchezo huo. (Alama 16)
(b) Fafanua mchango wa madhari ya tamthilia mabepari wa venesi katika ujenzi wa ujumbe wa mwandishi. (Alama 17)
2. (a) Ukitoa mifano bora, taja na ueleze tamthali za usemi William Shakespeare ametumia kuandika tamthilia mabepari wa venesi. (Alama 33)

MFALME EDIPODE: *Sofikile.*

3. (a) Changanua usayiri wa wahusika wafuata katika tamthilia Mfalme Edipode.
 - (i) Teresia,
 - (ii) Jokasta
 - (iii) Edipode(Alama 18)
(b) Ukitoa mifano, eleza visa inavyofanya tamthilia Mfalme Edipode kuitwe tanzia. (Alama 15)
4. Ubashiri ni mojawapo ya tamthali za usemi ambazo mwandishi ametumia kuandika kazi yake tamthilia. Tetea kauli hii ukitoa mifano kitabuni (Alama 33)

SEHEMU B

KIJIBA CHA MOYO: *Timothy M. Arege.*

5. (a) Jadili mbinu ya jazanda kama inavyodhihirika katika mchezo kijiba Cha Moyo. (Alama 17)
(b) Tamthilia Kijiba cha Moyo haina tofauti yotote na jamii ya kisasa. Tetea dai hili. (Alama 16)
6. Jadili msuko wa tamthilia Kijiba Cha Moyo. (Alama 33)

KIMYA KIMYA KIMYA: *Said A. Mohamed.*

7. (a) Fafanua umuhimu wa wahusika wafuatao katika uendelezaji wa ploti ya, Tamthilia Kimya Kimya Kimya (Alama 18)
 - (i) Mpya,
 - (ii) Bwana Binafsi
 - (iii) Mussa.
(b) Suala la Uzalendo linajitokeza katika tamthilia kimya kimya kimya. (Alama 15)

uangelifu utawaki na milimita zako arubaini kamili, isipokuwa ncha iliyopungua
sasa umenielewa? (*Tinka anatikisa kichwa*)

Wamala : Nikilize, mke wangu. Hii ni a nasa tu. Ni kasumba ya kibepari. Biashara
kubwa, majumba makubwa na wanawake wakubwa. Na bado wanaendelea
kutafuta vitu vingi vya ziada ambavyo kwa hakika si vya lazima. Huo ni
ubadhirifu na tena msingi wa unyonyaji (*ameghadhika*) mungi wangu ! kwa nini
basi wasiweke baruti pande zote mbili ? (*hatimaye wazo lenyewe linamwingia.*
Tinka. Amefurahi sana na kupendezwa nalo kiasi kwamba anamsogelea Wamala
na kumkumbatia ijapo hapendi)

Tinka : Wamala, wewe ni hodari

Maswali:

- (i) Fafanua mbinu za lugha mwandishi ametumia katika dondoo. (Alama 08)
- (ii) Eleza taswira mbali mbali zinazodhihirika katika dondoo. (Alama 08)
- (iii) Ukirejelea dondoo, eleza hulka za mhusika Tinka. (Alama 08)
- (iv) Dondoo hili linatilia nguvu ujumbe gani? Eleza ukitoa mfano ya kutosha. (Alama 08)
- (v) Tambua hisia za msomaji anapata baada ya kusoma dondoo hili. (Alama 06)

MKWAMO: Maresereka levi kahaika

10. Soma dondoo lifuatalo kisha ujibu maswali yaliyo hapa chini yake

Jemadari I : Nyamaza! Sikilizeni, nyote mfalme anasema anawataka kwake.

Muumini I : kwa nini mfalme anatukaka?

Jemadari II : (*kwa hasira*) Nyamaza! Funga mdomo unasema nini? Mfalme?
Haya, sikiliza, wataka mfalme? Nyote bakini mlivyo!
(*kwa jemadari!*)
Kamwambie vile wamedai
[*Jemadari wa kwanza anaondoka kasi, pumzi zi juujuu. Anamfikia mfalme*]

Jemadari I : Mfalme na usowere wako wengi sana wamekataa wanataka wewe
uende.
Huko huko waliko, eti wewe si mungu

Mkazo : Tosha! Inatosha tuende.
Tayarisha vifaa. Panga na sili sili, moto kawaite majemadari.
Wengine sote kwa pamoja twende hima
Wanipuuza kiasi hicho wakione cha mtema
Wamepauma pakavu.
(*Wanaondoka wote pamoja n majemadavi wengine*)

Jemadari II : (*kanisani*) Nyinyi watu, jambo ambalo mmelifanya ni mwiko hapa tangu

8. (a) Vijana wa Karne hii wanajifunza nini kutokana na harakati walizotumia wakombozi wa serekali ya Bw Binafsi? (Alama 18)
- (b) Taja na ueleze tamathali za usemi msani said A Mohamed alitumia katika kuipamba kazi yake. (Alama 17)

SEHEMU CH

MIZIGO: *John Ruganda.*

9. Soma dondoo lifuatalo halafu ujibu maswali yatayofuata chini.

Tinka : Yote hayo ni upuuzi mtupu.
Wamala : Mungu wangu ! upuuzi ! ni dhana za kidhalimu
Hebu viangalie hivi vibiriti (*anamwonesha kibiriti kimoja*)
Tinka : Sina haja.
Wamala : Hapa ! usiogope si kombora.
Tinka : Yule yule kibiriti ngoma wa zamani anayekutongoza kwa kwete ?
Wamala : Hebu tuangalie basi (*anakiangalia*)
Tinka : Unataka nini hasa kutoka kwangu ?
Wamala : Ni kitu gani hiki? (*Wamala anamwonyesha*)
Tinka : Ni kikaka cha kibiriti na njiti dani
Wamala : Hakuna cha zaidi ?
Tinka : Hakuna.
Wamala : Hakina upungutu wowote ?
Tinka : Hakina.
Wamala : Huo ndiyo ujira wa kiburi. Ujinga usiokuwa na mwisho. Nilitaka kukwambia usiku ule ukaniona kama aliyerukwa na akili. Hebu kiangalie tena, sasa kwa makini.
Tinka : Bado hujaniambia ulikolala.
Wamala : (*Anaketi*) unafikiri ni kwa nini kampuni ya kutengeneza vibiriti, Associated Matches, anaweka sehemu za wakwaruzo pande mbili za kikaka?
Tinka : Kwa sababu ya mapambavu kama wewe
Wamala : Jifurahishe moyo. Sasa zitazame hizi njiti
Tinka : Umenichosa!
Wamala : Unafikiri ni kwa nini wanaweka baruti upande mmoja tu? Hebu nieleze, kwa nini? (*Tinka ametatizika kabisa lakini anaificha hali hiyo kwa kunyamaza*)
Tinka : Kwa nini? (*Kimya*) Nitazame, nitakueleza. (*Tinka anamtazama. Anawasha kiberiti kwa fujo, anawasha sigara na kuutupa ule ujiti*)
Wamala : Umeelewa maana yake?
Tinka : Maana gani?
Wamala : Ubadhirifu. Ubadhirifu. Tinka. Ndani ya kibiriti hiki kuna njiti thelathini na tano au. Umeelewa? (*Tinka ametatizika kabisa. Anamtazama kwa mshangao. Ameduwaa. Wamala anauokota ule ujiti olioutupa na kumwonesha Tinka*)
Tinka : Urefu wa ujiti huu ni milimita arubaini, na baada ya kuutumia kwa

kizazi sijawalu kusikia kwamba mfalme alipingwa, mmekuwa wa kwanza kumpinga kwa ajii ya dini ya kigeni kwamba msimheshimu mfalme, hebu ngoja -----

(wanaingia mfalme mkazo, jemadari I na majemadari wengine wengi)

Nkazo : (Kwa hasira kubwa)
Enyi vibaraka! Ndinyi ambao hamtaki
Kutii amri za mfalme. Name kiongozi?

Muumini I : (Kwa ujasiri unatokea)
Ndimi kiongozi kwa upande wa wasulenge!
Nami namtumikia mungu. Simchi binadamu
Zama hizi ni za mungu si za mkazo
Kama ni za mwangaza, si mwangaza kutukaza.

Maswali.

- (i) Liweke dondo hili katika mkutadha kamili. (Alama 06)
- (ii) Tambua tamathali za usemi zinadhihirika katika dondoo. (Alama 08)
- (iii) Ukitoa mifano, eleza ujumbe unopatikana katika dondoo. (Alama 10)
- (iv) Eleza wasifu wa mhusika mkazo kulingana na dondoo. (Alama 06)
- (v) Fafanua hisia mbalimbali katika dondoo hili. (Alama 03)

SEHEMU D

ALMIN MAZURUI: *Kilio Cha Haki*

- 11. (a) Jadili umwafaka wa anuani ya tamthilia "Kilio Cha Haki" (Alama 18)
- (b) Fafanua Suala la mandhari kama linavyodhihirika katika tamthilia Kilio Cha Haki. (Alama 15)
- 12. (a) "Usaliti maudhui ya pekee katika tamthilia kilio cha haki". Jadili (Alama 33)

INNOCENT AGUME: *Chema chajiuza.*

- 13. Eleza mchango wa wahusika, wafuatao katika ujenzi wa ujumbe wa mwandishi katika tamthilia chema chajiuza.
- (i) Kwatampola, (Alama 10)
- (ii) Kunihira, (Alama 10)
- (iii) Nabagazi. (Alama 10)
- 14. "Mapenzi ndiyo maudhui ya pekee katika tamthilia "Chema Chajiuza". (Alama 33)

MWISHO